

LIBERTATEA

Abonamentul:

„reţul foii „Libertatea” cu adausele sale „Foaie Interesantă”, „Foala de glume „Bobîrnaci” şi broşurile „Spicuri Economice”, pe un an 10 cor. pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. la an! „Lib.” cu „Foala Int.” pt. economi 5 cor. pe an. Pentru America 3 dolari; — România 40 Lei.

Foaie naţională politică.

o o o

Apare LUNIA ŞI JOIA

Inserţiuni:

1 pag. 80 cor., 1/2 pag. 40 cor., 1/4 pag. 20 cor. etc. — La inserate ce se dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă

inserţiunile ca şi abonamentele, să plătesc înainte.

== Manuscriptele nu să dau înapoi. ==

De noue zile curge lupta sub Varşovia, şi uriaşii încăeraţi acolo — nu se pot dovedi!

Germanii se ţin puternic.

Ruşii atacă cu puteri uriaşe.

Artileria noastră împresură Ivangorodul.

La Augustow Germanii atacă.

In Bucovina Ruşii s'au înşanţuit din sus de Cernăuţi şi aşteaptă atacul armatelor noastre trecute în Bucovina.

In FRANCIA starea aproape neschimbată. Germanii înaintează încet-încet.

Pregătiri de grele lupte la cetăţile Verdun şi Belfort.

Lupte erîncene cu Englezii şi Francezii în Belgia.

Lupta cu Ruşii.

Raport rusesc despre Varşovia.

Insemnătatea luptei celei mari ce e acum în curgere în jurul Varşoviei (în Polonia rusească), se vede şi din un raport rusesc dat despre merul luptelor în jurul acelei cetăţi. Ziarul „Az Est” a primit din Milano (Italia) următoarea ştire, pe care o publică în numărul său dela 26 Oct.:

Milano, 20 Oct. — Ziarul „Corriere dela Sera” de aici, aduce sub titlul „Tăcerea mută a Ruşilor”, un raport despre luptele ce sunt în curgere în jur

de Varşovia. Vestitorul foii, trimis la Petersburg, îi scrie despre aceasta, printre altele, următoarele:

„Deregătoriile militare (ruseşti) să ţin încă tot în cea mai mare tănuire asupra desfăşurării luptei celei mari din Polonia şi a dezvoltării ei, — *deşi în tot războiul, aceasta e poate lupta cea mai mare*, care se descarcă pe uriaşul front de războiu din Polonia până în Galiţia de apus, şi unde îşi stau faţă în faţă, două-trei milioane de oameni.

Pînă în clipa aceasta (la 20 Oct.) un singur lucru se poate vedea curat: acela, că Nemţii au avut ştiri greşite despre Varşovia. Ei au crezut că Ruşii nu

apără Varşovia şi că, prin urmare, ei pot cuprinde fără lovitură de sabie, oraşul-capitală (cu scaunul de ocîrmuire) al Poloniei. Adevărul însă e acela, că Ruşii au făcut totul pentru apărarea Varşoviei, a cărei garnizoană (armată) va răspunde minunat chemării sale...

Cu astfel de încredere vorbeşte raportul rusesc despre cele ce se vor întîmpla în jurul Varşoviei. Că pînă la ce grad s'a înşelat în încrederea sa asta, ni-o vor arăta zilele cele mai apropiate, căci luptele cele mai groaznice şi doar ca nicăiri de inverşunate, s'au încins de mai bine de-o săptămînă în jurul cetăţii ruseşti şi se dau într'una!

*

Locuitorii Varşoviei poftiţi a o părăsi.

Ziarul „Reichspost” vesteşte: După ştiri venite din Rusia, deregătoriile din oraş au primit îndrumare, că dacă armatele germane şi austrougare se vor fi apropiat pe 30 de verstne de oraş, ele, deregătoriile, să se retragă din oraş în lăuntrul ţării, la Petrograd.

Ba şi ceilalţi locuitori sunt îndrumaţi ca, în acel caz, să părăsască şi ei oraşul, — căci cetatea voesc să o apere pînă la cele mai de pe urmă puteri!

Aşa lupte să aşteaptă în jurul Varşoviei.

*

Lupta dela Vistula.

— 10'000 Ruși prinși. —

Budapesta, 27 Oct. — In Galiția de mijloc, starea de lucruri e neschimbată. Dela Ivangorod spre miazăzi-apus, corpurile noastre de armată, luptă cu vitejie neîntrecută, și din cari unul din ele singur a prins 10.000 de Ruși, — stau în față cu o putere mai mare ca a lor.

Höfer,
șeful Can. de pr.

Raportul din Berlin pe 27 Aug. vestește:

Berlin, 27 Oct. Spre apus-miazăzi de Augustowo, (așadar în lupta din Prusia de sus) atacul Germanilor înaintează încet.

— Din jos de Varșovia ostile noastre au respins toate atacurile inamicului.

— Dela Ivangorod spre miază-noapte, alte corpuri de armată rusești au trecut peste Vistula.

Din aceste 3 știri scurte ale Cancelariei armatei pentru darea știrilor de pe câmpul de războiu, reese, că colo la colțul de sus al Prusiei, Germanii dau ei atacuri Rușilor, așadar n'au fost scoși din Rusia.

Intre Varșovia și Ivangorod, în un punct, sub Varșovia, Rușii atacă, dar atacurile lor sunt respinse de armatele germane și ale noastre.

Mai jos înse, spre Ivangorod, Rușii au reușit a trece alte corpuri nou de armată peste Vistula, înaintind spre apus.

*

O biruință, 8200 prinsoneri.

Viena, 26 Oct. — In luptele de sub Ivangorod (în Rusia), am prins până acum 8000 de Ruși și le-am luat 9 mașini de pușcat.

In apropiere de Iaroslau (în Galiția) un colonel rus și 200 de soldați au fost siliți a se da prinși.

La Zaluze și Pasiac (spre apus de Nadvorna), am respins pe inamic.

Höfer, șeful can.

*

**Rușii au întărit
Lembergul.**

Cracovia, 23 Oct. — „Nowa Reforma” primește știrea din Lemberg, că decind Rușii se retrag și armata au-

stroungară înaintază, dar mai ales decind cetatea Przemysl a scăpat de impresura-reia Rușilor, Rușii se poartă de tot fără cruțare cu Polonii din Lemberg. Locuitorii poloni au fost siliți să muncescă la săparea șanțurilor în jurul orașului.

Se spune că Rușii cu orice preț vreau să apere Lembergul. Numărul trupelor de aici e ridicat la 80.000 de oameni.

*

**Varșovia bombardată
și de pe baloane.**

Krakau, 23 Oct. — Ziarul polon „Rozwoi” vestește, că nainte de asta cu câteva zile, iarăși s'au ivit pe deasupra Varșoviei două baloane și au aruncat bombe asupra orașului.

Una din bombe a căzut asupra stațiunii căii ferate, făcându-i pagube și stricând mai multe vagoane.

— După știrea numiei foi, generalul Sibinski, comandant cetății Varșovia, va fi rechemat la Petersburg, și în locul lui va fi numit generalul Essen.

Asta ar însemna că guvernul rusesc nu e mulțumit cu felul cum generalul Sibinski apără cetatea și de aceea îl va schimba cu altul mai isteț. — Căci luarea comandei dela un general în timp de războiu sau trecerea lui la penzie, se întâmplă numai ca pedeapsă, după ce s'a dovedit nevrednic de chemarea ce i s'a încredințat.

Ziarul „A Nap”

despre luptele ce să desfășoare în Galiția și despre puterile Rușilor.

Sub titula „Milioanele colosului rusesc”, ziarul „A Nap” dela 27 Octobrie scrie:

Toată încrederea și toată nădejdea noastră e pusă în soldații, cari acum dau lupta cea mai mare din lume, cu cel mai mare și cel mai tare dușman. Puterea uriașă rusească acum se desfășoară în deplină voia ei. In partea primă a războiului, Rușii și-au avîrlit în luptă față de Monarchie aproape toată puterea lor din Europa, acum însă, cînd poate se va începe cea mai de pe urmă tragere de samă cu Rușii, ei își avîrl în foc nu numai puterile lor din Europa, ci și toate trupele lor din Asia! Ca și cînd

s'ar fi pornit o nouă năvălire a popoarelor, în așa număr mare au plecat semînțiile Aziei, la porunca Țarului. Necultura împotriva culturai, nedreptatea, orbia fanatizată, împotriva dreptății. Intreagă mulțimea o amenilor din Caucaz, Siberia și Turchestan e aci, pe uriașul câmp de bătaie european, unde încăerarea, în întinderi pe cari nimenea nu și le-a putut închipui vre-odată, s'a început.

Despre întinderea liniei de bătae, comanda militară dă următoarea știre oficioasă:

— Pe câmpul de luptă dela Miază-noapte, armatele noastre și puternicele trupe germane, sunt în luptă cu Rușii pe-o linie de bătae ce se întinde fără întrerupere dela poalele Garpaților, atingînd Stary-Sambor, cetatea Przemysl, rîului San, și ținuturile din spre țărmul stîng al Vistulei, — până în sus în Rusia, aproape de orașul de pe marginea Vistulei: Plock. La armata de frunte rusească, s'au alăturat și trupele rusești din Siberia, Caucaz și Turchestan.

Aceasta e știrea oficioasă, care a pornit noua frămîntare a sufletelor în întreaga Monarchie. Ne vestește o luptă ce-a luat întinderi de necrezut, decurgînd pe-o linie uriașă, ce întrece orice închipuire, unde nu sute de mii, ci milioane de soldați își stau față 'n față! Puteri germane foarte mari și tari s'au unit cu armata noastră, așa că marea deosebire în ce privește numărul ostașilor noștri față de-ai Rușilor, s'a mai micit întru cîtva. Rușii, pe cari pășirea armatelor noastre unite, i-a silit să se retragă, bine au văzut că, deși sunt în număr mai mare, după creșterea numărului și a ostașilor noștri, totuși ei sunt mai slabi, de-aceea au pus pe picior de războiu întreagă armata rusească, aruncînd acum în linia de foc tot omul în stare de-a prinde arma în mână, nu numai din Rusia europeană, ci și din cea asiatică.

Toată puterea armată a Rusiei stă azi în foc cu armata austro-ungară și cea germană!

Uriașul dela Miază-noapte a făcut o groaznică încordare a puterilor lui, poate aceasta e cea mai mare dintre încordările de cari el e în stare și se prea poate ca lupta aceasta, care e în curs acum, să fie cu totul hotărîtoare pentru Ruși! Zicem anume că: »pentru Ruși», căci nu poate fi vorba de noi, până cînd armatele austro-ungare și germane își au încă rezer-

vele lor neatînse, de cari vor avea încă lipsă în decursul războiului, ori poate chiar la punerea păcii.

Linia descrisă de știrea oficioasă dă un foarte interesant chip al puternicului câmp de bătaie.

Dela Plock până la Varșovia e partea dela Miază-noapte a liniei. Plock stă în depărtare de aproape 100 de chilometri de Varșovia, pe malul Vistulei, fiind oraș însemnat, cu 40.000 locuitori.

Dela Varșovia la Ivangorod e linia a doua de luptă, tot cam pe Vistula, și tot cam de-o sută de kilometri.

A treia linie, dela Ivangorod spre Sandomirș, spre nord-vest, pe întindere tot cam pe o sută kilometri.

A patra linie: dela Sandomirș la Stary-Sambor, pe valea rîului San, — dă frontul de luptă cel mai lung de 160 kilometri.

La o altă face asta un front de 520—530 kilometri în linie neîntreruptă, pe a cărei fiecare parte, curg luptele cele mai înverșunate!

Pe partea liniei de luptă, care ne privește mai aproape pe noi, cea care se întinde dela Sandomirș până la Stary-Sambor, — au și ajuns roade înveselitoare bravii noștri fociori. Dar acum luptăm dela Przenysl spre răsărit, dincolo de Medyka, cu Rușii cei ce își apără cu îndărătnicie așezările; pe cele dou laturi a Zwyetz-ului înaintăm biruitori.

Punerea în mișcare a întregii puteri armate rusești, a tras după sine aceea, că se poartă trimite puteri însemnate în contra armatelor noastre ce au înaintat prin Carpați, și să le oprească pe acelea în atacul lor spre Nystru.

In întreagă Galiția, sau mai bine zis în partea dela San spre răsărit a Galiției, să dau acum dară lupte foarte însemnate și crîncene!

Pentru cei cari au rămas acasă urmează acum zilele așteptării celei grele! Acum trebuie într'adevăr să așteptăm; să ne încredem și să credem; încordîndu-ne toți nervii, să fim cu răbdare și să ne rugăm!..

Căci o stare mai grea și mai însemnată ca aceasta, nu a fost altă în acest grozav războiu al întregii lumi! Acum luptă milioane contra milioane, și lupta armelor de aci hotărăște soarta a națiuni și popoare!

Colo pe câmpul de luptă.

poate că abia zile ori săptămîni să aducă o hotărîre, — iar noi aici acasă în fiecare minută a fiecărui cîas, ne gîndim numai la ei, pe ei îi îmbrăţişăm cu iubirea arzătoare a naţiunii, pentru ei ne rugăm, cari pentru noi sîngeră».

Lupta în Belgia.

Berlin, 27 Oct. Pe lungul canalului Yser-Ypres, lângă Ypres și dela Lille spre miazăzi-apus, luptele decurg cu încordare neschimbată. Trupele germane arată și în alte privințe înaintare.

În alte puncte ale liniei de luptă din apus (în Franța) nu s'au petrecut întîmplări mai însemnate.

Berlin, 27 Oct. Ziarul „Lokalanzeiger“ spune că în Rotterdam se așteaptă cu mare interes sfîrșitul măreței lupte din Flandria, care de sigur are să fie hotărîtoare asupra desfășurării mai departe a războiului. Belgienii și Francezii — zice numita foaie — au suferit pierderi însemnate. Germanii cîștigă zi de zi succese mai mărunte.

Regele Belgiei și chiar regiina, sunt mereu aproape de frontul de luptă și încurajază pe luptători și mîngăie pe răniți.

Același ziar aduce din Rotterdam următoarele: Vestitorul (corespondentul) nostru, care a privit lupta la Westende, ne scrie cu data de 25 Oct.: Lupta curge între Westende și Nieuport. Germanii au la îndemînă tunuri grele ce mină departe, cu care răspund la tunurile de pe corăbii. Așa se vede că artileria germană își ajunge ținta. Am văzut o corăbie arzînd. Artileriștii de marină germani sunt bine coperiți de țărni, încît tunurile engleze nu le fac stricăciuni. Monitoarele (vase de războiu) și alte corăbii de războiu engleze sînt văd pe mare numai ca niște puncte mici în zare. Dar buibuitul tunurilor e nesfîrșit și puternic. Soldații francezi au părăsit Rousselaer-ul căci Germanii bombardează (bat cu tunurile) orașul.

Înainte pe a părăsi orașul, au pușcat încă de pe coperișele caselor asupra soldaților germani!

Milano, 27 Oct. — Ziarul „Corriere della Sera“ are știre, că lupta (între Germani și Belgieni ajutați de Francezi și Englezi) curge aici cu inversumare fără păreche!

Cuprinderea orașului Dünkirchen (prin Germani) ar însemna pentru aliați (Belgieni, Francezi, Englezi) o înfrîngere grea.

Soldații Belgieni sunt osteniți din cale-afară. Sunt mai mult umbre, cari abia se tirăse. Fața li-i palidă, ca de morți.

Se spune, că din armata belgiană, s'a potopit a patra parte.

Lupta din Franța.

Biruinta hotărîtoare se așteaptă în curînd.

Ziarul „Az Est“ dela 24 Oct. are următoarea știre ce i s'a trimis din Paris, ca semn cum Francezii privesc desfășurarea luptelor în viitorul cel mai apropiat. Ei se mîngăie pe sineși cu nădejdea, că norocul i-ar fi așteptînd pe ei, deși luptele înseși dau aceeași îndreptățire la cele mai bune nădejdi Germanilor. Dar iacă știrilor ziarului din Pesta:

Paris, 23 Oct. — Despre luptele din Franța de Nord și din Belgia, ziarele de aici (din Paris) scriu, că luptele hotărîtoare nu mai pot întîrzia mult.

„Eche de Paris“ zice: Nu peste multă vreme se vor începe lupte mai sîngeroase între Brügge și Roulers. Armatele unite (franceze, engleze, belgiene), așa se vede, sunt și ca număr mai presus de cele germane, și așa armata aliată poate spune liniștită despre sine, că urmările mișcărilor sale vor duce la izbîndă“.

Ziarul „Petit Parisien“ spune, că mișcarea Germanilor prin care au voi să încungioare aripa stîngă franceză, după-aceea a fost simțită la vreme, nu a adus oștilor germane rodul așteptat. Generalul Cherfils vestește de altfel prin agenția de telegrame Havas, că încăerările din Nordul Fraciei, vor da în curînd lupta hotărîtoare.

Cu alte cuvinte: Nădejdi ca nădejdi, dar se vede că și Francezii s'au săturat de așteptare după o hotărîre, în îndelugata războire dela hotarele lor, unde

acum acuși de 2 luni de zile se dau ciocniri și mici și mari, unele grozave, — dar o învingere hotărîtoare, nu se mai ivește.

Lupta cu Sîrbii.

Sîrbii iar năvăliseră în Ungaria printe lurite puncte și înaintaseră până iar sub Serajevo. Acum înse sunt gonîți de nou spre țara lor. Aceasta ni-o vestește următoarea telegramă a generalului Potiorek, comandantul oștilor austrougare trimise contra Sîrbilor:

Bpesta, 27 Oct. — Armatele sîrbe și muntenegrene, bătute pe platoul (înălțimea) „Romanja“ (aproape de Serajevo), au fost respinse de noi peste Drina, în apropiere de Vișegrad și Gorajde, după lupte gonitoare de patru zile neîntrerupt!

În acest timp trupele noastre au luat ca pradă de războiu multe muniții (gloanțe) de infanterie și de artilerie, în școala de lângă Hastjenita, iar în luptele cu ariergarda (trupele cooperitoare din napoi) dela Veliko Grodo Racevița, mai multe mașini de pușcat și tunuri.

Partea răsăriteană a Bosniei este, prin aceasta curățită de Sîrbi.

În aceeași zi, cînd am respins pe Sîrbi și Muntenegreni dela Drina. — oștile noastre aflătoare în Sîrbia, au avut și ele succese însemnate: În apropiere de Ravnje, în Maciva, am luat cu asalt (atac de baionetă) două așezări întărite ale inamicului și într'aceea am luat dela ei ca pradă două mașini de pușcat, 600 puști și bombe și numeroși prinsonieri.

Potiorek, general.

In Bucovina

se vor da lupte mari!

Ziarul „A Nap“ dela 27 Oct. are următoarea telegramă:

Cernăuți, 26 Oct. — În oraș s'a restabilit rînduiala din vreme de pace și circulația (în-vîrtirea). Azi nici nu se poate vedea pe din afară, că aici au stăpînit Rușii aproape 6 săptămîni.

Orașul e plin de soldați, mai ales Maghiari, cari se pregătesc cu însuflețire pentru luptele mai departe.

Deregătoriile numai în parte s'au întors iarăși în oraș, dar și celelalte sunt pe drum.

Rușii s'au înșăntuit pe țărniul drept al Prutului și acolo așteaptă atacarea armatelor noastre. După știri sosite aici, Rușii capătă întăriri însemnate dinspre Prut și aceste așezări ale lor, au să le apere cu toate puterile. Iar după știri ce vin din Moldova, puteri nouă și nouă grăbesc spre Prut, din lăuntrul Rusiei, ca să întărească oștile rusești retrase aci.

Oștile noastre se pregătesc cu însuflețire pentru atacarea mai departe și au cea mai bună încredere, că aceasta va reuși bine și față cu oștile rusești întărite. După știri sosite aici, oștile noastre au intrat și în Colomea (capul de sus al Bucovinei, pe marginea Prutului, așadar sînt se înainteze prin Galiția în sus.)

Iar o telegramă alui „Magy-g“ din aceeași zi spune:

»Oștile noastre sunt de mai multe zile în Cernăuți, și înainte de toate se silesc a restabili legăturile de telefon și telegraf. Trupele, cari în partea cea mai mare sunt din Ungaria, sunt primite cu bucurie de locuitori și încungiuurate cu iubire. — Jeri peste 15.000 de Bucovineni ce erau refugiați (fugiți din țară pentru a se mîntui) s'au întors la ale lor.

MAI NOU

In Cernăuți încă nu se poate întoarce lumea!

Ziarul „Magyarország“ dela 28 Oct. — are ca »Mai nou«, următoarea știre pe care o primește dela Agenția Telegrafică Ungară:

Guvernorul provincial al Bucovinei vestește că: În Cernăuți deșertat de Ruși, multe oficii și-au reluat lucrarea, — întoarcerea celor refugiați însă, (celor fugiți pentru a se mîntui), avînd în vedere că starea lucrurilor încă nu e limpezită deplin, — nu e bine să se facă.

Din pricina asta, deregătoriile nu dau pașapoarte pentru Cernăuți.

Asta vădit pentru aceea, că Rușii s'au înșăntuit nu departe în sus de Cernăuți și aci se vor da lupte aprige cu ei, — și pînă trec peste acele lupte, nu se dă celor refugiați sfatul a se întoarce încă în oraș.

Belfort.

Iaca numele unei cetăți, care s'a ridicat, prin renumele ei, mai presus de renumele însăși țării sale!

La 1871 Franca era înfrântă. Parisul, după o împotrivire vi-tează de 4 luni de zile, a fost silit a se da și el bătut, nu de gloanțe, ci de foame. Impăratul Napoleon III. se dete prins și Franca sta căzută la pământ naintea puternicului Bismark și a Impăratului Wilhelm I.

Numai cetatea Belfort, dela colțul răsăritean al Franciei, lângă hotarele Elveției și ale Alsației, — nu căzuse, și urma încă războiul și după căderea Parisului, ba a întregii Francii!

Astăzi Belfort-ul iarăși a ajuns zile de grea încercare. Armatele germane, cu care a făcut cunoștință la 1871, sunt iar în fața lui, — și lumea, cu îndreptățită curiozitate, își are privirile ațintite asupra renumitei cetăți, uitându-se la ea întrebătoare, par'că i-ar zice: Acum ce vei face, mândră cetate? Putea-te-vei împotrî și acum ca la 1871 atacurilor îndesate, grozave, ale Germanilor? Că la 1871 te-ai împotrivit în chip minunat, dar atunci Germanii nu aveau vestitul tun cu glonț de 42 centimetri de gros, care azi sparge zidurile de cetate ca găoci de ou?!

La această întrebare aflăm un interesant răspuns primit din Basel (Elveția) de către ziarul „Az Est.“ Iaca ce i-se scrie:

Basel, 24 Oct. Ziarul „Democrate“ de aici publică un articol foarte interesant din peana colaboratorului seu militar, despre împresurarea cetății Belfort. Scriitorul militar din vorbă nu numai că cunoaște bine lucrurile, dar a avut privilegiu a vedea acum câteva săptămâni cu ochii sei cîmpul de luptă. El spune:

Pe cîmpul de războiu între Germania și Franca, pe frontul dela Răsărit, numai în două puncte se dă lupta mai ales, la Verdun și Belfort. Dar lupta de aci nu se poate asemăna nici cu cea dela Namur, nici dela Lüttich, nici dela Antwerpen (Anvers), căci aceste cetăți numai s'au apărat și nu au putut sta împotriva tu-

nurilor grele germane și austro-ungare.

Le Verdun și Belfort însă, Francezii nu se mărginesc numai a se apăra în cetate, ci dau și lupte de atacare asupra Germanilor.

Dintre cele două cetăți, Belfortul e mai bine înzestrat, și înarmat, și e fără îndoială, că el se va și împotrivi mai îndelung decît Verdun-ul.

Cetatea Belfort-ului nici nu o apără așazicînd forturile (cetățuile de întăriri), ci locurile dintre forturi sînt făcute așazicînd peste puțință de cucerit!

Lucrările acestea de apărare s'au început mare parte numai în August, dar, după cele văzute în acest războiu, și în vreme scurtă se pot găti lucrări de apărare foarte însemnate. Forturile cele mari și-au cam trăit vremea, căci tunurile cele mari tot așa le sfărîmă și pe ele, ca și pe cele mici.

Din potrivă: isteța folosire a terenului (a locului de luptă), așezarea oștilor și șanțuri și ambituri coperite, s'au dovedit de foarte bune scutitoare. Generalii Kluk și Bülow, din astfel de șanțuri se împotrivesc acum de 5 săptămîni tuturor atacurilor franceze și engleze.

Dar și afară de aceea, lupta mare de cetate, e și foarte costisitoare (scumpă). De pildă un tun de cel mare german de 42 cm., costă două milioane și jumătate și nu poți pușca cu el decît 150 de pușcături, — așa că fiecare pușcătură cu el, face cheltuială de 60.000 cor.

Francezii, întru apărarea Belfortului, ar pus cel mai mare gînd pe terenul (locul) dintre forturi.

Singuraticile forturi sînt minunat înzestrate cu tunuri, iar terenul dintre ele e provăzut cu nenumărate șanțuri, e țesut cu drot dințat prins pe stilpușei tari, iar pe aiurea e presărat cu table de cuie cu virful în sus, (cum ai așterne pe cîmp grape cu cuele în sus) cari fac locul peste puțință de umblat pentru călăreți.

Sînt apoi foarte multe cursele făcute ca pentru prins lupi: gropi acoperite așa ca să nu le bagi de seamă, decît cînd ai căzut în ele! Sînt așa făcute, că compănii întregi pot cădea de-odată în ele.

Dar și mai însemnate decît acestea, sunt canalurile (șan-

turi largi, iazuri mari) trase printre forturi, iazuri cari pot fi umplute cu apă. Cu ajutorul acestora jurul Belfortului poate fi umplut cu apă în un sfert de cias, — și anume cu apă până la un metru și jumătate de afundă.

La acest loc, care, precum vedem, e din cale-afară greu de străbătut de armatele germane, — Francezii au îngrămădit oști foarte însemnate cu cari Germanii au să se lupte nainte de a începe împresurarea.

Turcia. Arganistarul și Persia — aliate.

Frankfurt, 27 Oct. — Ziarul »Frankfurter Zeitung« de aici, a primit din Targrad știrea, că încheierea contractului de alianță (tovărășie de arme) între Turcia și Afganistan, e fapt împlinit.

Ba cercurile bine cunoscătoare a lucrurilor, țin a ști, că Turcia a pașit la alianță și cu Persia, și, la dorința guvernului din Teheran, a trimis șapte ofițeri turci pentru înstruarea (învățarea, pregătirea) armatei persiane după chipul armatelor statelor mai înaintate, europene.

Aceasta întovărășire a Turciei cu numitele state, își are ascuțișul îndreptat contra Rusiei, care prin vecinătatea ei, e o vecinică primejdie pentru Turcia în Azia, ca și pentru celelalte state numite.

*

Iar cum Turcia stă azi cu totul sub înfrîurirea Germaniei, alianța ei cu statele din vorbă, e priincioasă politice și ținutei Germaniei.

Că ce mult Turcia dorește a sta cît mai aproape de Germania, se vede și din faptul, pe care îl descopete următoarea telegramă mai nouă:

Constantinopol, 27 Oct. — În școala model din Stambul, a fost băgată și limba germană ca limbă pe care să și-o însușească viitorii bărbai turci.

Pân'aci în școalele turcești se învăța, dintre limbile streine, numai limba franceză. Acum e luată alături și limba germană, — ba după războiu se poate ca cea franceză să fie tot mai mult

scoasă din școlile turcești și înlocuită cu cea germană.

Italianii

și — neutralitatea.

Rămînea-va Italia până în sfîrșit neutră (neamestecată în războiu)?

Iaca întrebarea cea mare pe care și-o pune multă lume, ba am putea zice că toată lumea, — căci pasul Italiei ar fi, după toate semnele, hotărîtor. Doar vedem că ai cele două puteri contrare ce stau încăerate, sunt așa de aproape una ca alta de tari, încît nici după luni de zile n'a putut încă una să răzbească a ajunge de-afară și a pune pe cealaltă sub genunchele său la pămînt.

Dacă acum Italia ar pași și ea la mijloc cu milionul ei de soldați, armată proaspătă, neobosită, și ar ajuta pe vechile sale aliate, Germania și Austroungaria, — vădit că soarta Franciei ar fi hotărîită, ea ar fi răpusă în scurte zile. Și întors.

Un deputat italian, dl Faolli, a trimis o scrisoare-circulară către toți colegii (soții) sei în dieta italiană, cerîndu-le să și spună deschis părerea lor: Ce vor? Vor ei ca Italia să stee în nelucrare și mai departe, ori să pășească și ea la mijloc, pentru a se pune prin asta cît mai repede capăt acestui războiu care prea aduce sărăcie mare pe toate țările?

Din 510 deputați, 350 de inși i-au și trimis răspunsul lor, numai 160 încă nu. Din cei cari au răspuns: 55 sunt de părere, că Italia să stee până în sfîrșit neutră (neamestecată), 85 sunt de părere, că ea ar trebui se între îndată în lucrare, și 210 inși au spus, că Italia trebuie să rămînă neutră până atunci, până cînd această ținută îi va as gura împlinirea intereselor (foloaselor și trebuințelor) sale politice și naționale.

Cu alte cuvinte aceștia, cei mai mulți, sunt pentru neamestecare în războiu până cînd trebuințele Italiei o ar cere asta. Atunci însă sunt și ei pentru intrare.

Adăugînd la aceștia și pe

cei 55 cari deja azi sunt pentru intrarea în dată. — reese, că printre cei 510 deputați italieni, 265 de inși ar fi cari la timp potrivit ar cere, ca nici Italia să nu mai privească nepăsătoare războiul, ci să-și apere și ea interesele ei în el.

Trebuesc bani...

Sub acest titlu ziarul „Az Est”, vorbind despre darea cea nouă ce o va pune guvernul, deocamdată pe o parte a cetățenilor țării, pentru a coperi uriașele cheltueli ale războiului, — zice:

„Trebuesc bani la războiu. Trebuesc bani armatei, trebuesc bani spitalelor, trebuesc bani contra mizeriei (lipsei cele mari). Bani, bani, bani. Vistieria statului, vistieria miliției, numai varsă șipotele de aur și de argint, (cariuri ce cad de sus vărsându-se repede și zgomotos); dărilecu gr la oficiile de dare, dărnicia obștei își aruncă diamantele, duhul de jertfă trage de pe degete inelele de logodnă, sărăcimea își întinde și ea cu supunere fillerii ei... Și uriașul Războiu înghite totul și e tot într'una flămînd. Trebuesc bani. Trenul trebuesc să capete mereu cărbuni, plămîna trebuesc să capete în toată clipa aer. Războiului îi trebuesc bani. Încă. Iarăși. Mai mulți. Mai departe, mai

Nu-i destulă darea, nu-s destule darurile, nu-s destule jertfele. Trebuesc jertfe noue, daruri noue, dări noue. Guvernul și capitala, gîndind cu gîndul nostru al tuturor, pregătește dare nouă războiului. Trebuesc pusă dare de războiu pe țară... Guvernul plănuește darea pe venit. Dar tocmai în aceste timpuri venitul a slăbit de tot, numai sarcinile venitului se îngrașă. De aceea noi credem — zice numitul ziar — că o dare mai dreaptă ar fi darea după avere.

Cu cît e averea cuiva moșia mai mare, cu atît să dea dare de războiu mai mare. Avere să apere patria. Darea pe avere e mai puțin ca vrednicie, e mai mult ca bunătate: e o datorie”. departe!

* *

De unde se știe că va fi dare nouă de războiu?

Un comitet de ajutorare din Budapesta a ținut de curînd ședință, pentru a se sfătui de unde să mai facă bani pentru multele cheltueli ce se ce orașului cu îngrijirea răniților, bol-

navilor, refugiaților, — și în acea ședință s'a scos la iveală, că dacă războiul ține numai până la sfîrșitul acestui an, orașul Budapesta singur are cheltueli de 7—8 milioane, peste cheltuelile sale regulate, iar de se va întinde războiul un an de zile, îi face creștere de cheltueli de 16—18 milioane, pe care n'are de unde le storce, că împrumuturi nu se capătă, ci trebuesc să pună dări noue pe locuitorii orașului. De vor pune arunc nou de 1% (unu la sută, adică după suta de coroane de dare, să mai pună o coroană), abia iese jumătate de milion. Ca să scoți cele 18 milioane, trebuesc să pui un arunc nou de 36% (după 100 cor. dare, încă 36!).

Hegedüs Loránd, scoate la iveală, că în fața acestor nevoi mari, oamenii mai mărunți (adecă mai mărunți ca avere), arată cu mult mai multă dărnicie, ca cei aievea bogați! Sa-tele mici au adunat, de pildă, în asămănare cu puterile lor, cu mult mai multe perini și bani pentru răniți și bolnavii veniți din războiu, decît s'au adunat în Budapesta! Implinirea datorințelor acestora neașteptate, trebuesc stoarse în întîia linie dela clasa bogăților. De aceea trebuesc pusă o dare deosebită pentru războiu, care se privească în întîia linie pe cei cu averi mai mari.

În legătură cu aceea face cunoscut, că guvernul e și gata cu planul de lege care să pună dare de războiu în întîia linie pe acei cari au venit de peste 20.000 cor. pe an, căci sunt de aceștia foarte mulți în țară și aceia pot ușor rupe din venitul lor cel mare, o parte pentru nevoile războiului.

Că ce va aduce apoi ziua de mâne, după-ce nici această dare nu se va dovedi a fi de ajuns, — se va vedea.

NOUȚĂȚI

Cea mai deplină descriere a înmormintării Regelui Carol, — o aduc revista „Cosinzeana” din săptămîna de față. E o prea reușită alegere a tuturor clipelor și arătărilor celor mai frumoase, mai duiioase, mai de preț, din jurul înmormintării marelui Rege.

În fruntea revistei se vede un chip cu totul nou: Regele Carol în mantia regală șezînd în Tron, apoi în lăuntru revistei regele pe catalfal, în sicriu, iar nemîngăiata Regină

văduvită, cu mâinile încrucișate pe marginea sicriului lui, plîngîndu-l înfrîntă.. Apoi alt chip alegoric: Regele în sicriu și un vultur, vulturul țării la capul lui, umbrîndu-l, și Coroana de oțel strălucind la capul lui. În acelaș număr vederea Castelului Peleș în care Regele a fost găsit de îngerul morții și Mănăstirea de Argeș în care a fost așezat spre odihna de veci.

Incolo numeroase ilustrațiuni dela războiu.

E un număr vrednic a-l avea fiecare cărturar român pe masa sa. Se capătă de vînzare (acesta, număr dublu, cu 30 fil.), în locurile unde se vinde și „Libertatea”.

Ofițeri români din Orăștie, morți în războiu. Afară de *Cornel Belei*, sublocotenent (Laitnant) de vînători, căzut în lupta cu Sirbii la Pricinovici, fiul dlui P. Belei, cassar la „Ardeleana” din Orăștie, — a cărui anunț funebru l'am publicat în No. 57 al foi noastre, — azi avem durerea a vesti căderea pe cîmpul de războiu a unui al doilea ofițer român originar din Orăștie, a dlui *Ioan Lăzăroi*, locotenent (Oberlaitnant) în regimentul de infanterie din Eperjes, căzut în luptele grele din Galiția, în 9 Septembrie. Era fiul dlui Ion Lăzăroi comerciant aici, a cărui încă 3 fii sunt sub arme.

Dzeu să dea odichnă lină iubiților eroi răposați.
Familiiilor sincere condolențe.

— *Rugăm cetiți vestirea de mai jos (titula Nou!), despre prețul cu care dăm foile noastre de acum dela 1 Novembre până la Anul-nou!*

Ofițeri austroungari căzuți în prinsoare la Sirbi. Ziarul „Budapești Hirlap” de Duminecă spune, că s'a vestit oficios următoarea știre (așa-dar nu e scornitura necerțată a cuiarei foi numai):

Ambasadorul american din Budapesta, a primit dela conzolatul american din Sirbia, lista acelor ofițeri austroungari din armata comună (de linie), ca și dela honvezime, cari au căzut în prinsoare la Sirbi numai în timp de 12 zile, dela 16 până la 28 August, și numai ca oameni întregi, nerăniți. Ziarul maghiar îi publică pe toți cu numele, și dela care armă și dela ce regiment sunt.

Și ies, mă rog, la număr 67 de ofițeri prinși de Sirbi în 12 zile, numai nerăniți. Firește alt număr oarecare vor fi căzuți ca răniți în lupte.

Printre acești prinși vedem foarte multe nume slave, ca Brkliacici Dragutin, Dimitrievici Satva, Hlavka Henrik, Hradil Carl, Hulka Miloslav, Irsak Vaclav, Karletzki Iosef, Kosjer Mirko, Krcimar Otokar, Krupiza Sannislau, Mandrasovici Izidor, Melka San, Miholici Ivan, Nicolici Alexandru, Ocaci Hugo, Pruska Jindrac, Rezici Vladimir, — și alții.

Vedem printre cei căzuți așa prinși nevătămași, și citeva nume ungurești, ca Biró Samuel, Kiss Sandor, Levay Marcel, — dar nici un nume românesc, semn că Români să țin bine, încît cel mult ca răniți să lasă prinși de inimic.

Daruri de Crăciun soldaților. Ministeriul de războiu a înființat lingă sine o Cancelarie de ajutorare a soldaților duși la războiu, care are chemarea deosebită a îngrijii de feluritele trebuințe ale soldaților și a cerea să le îplinească pe toate.

Acum această Cancelarie de ajutoare a dat o chemare către marea obște a împărăției, să adune daruri de Crăciun pentru soldații în războiu. De e a le face o bucurie, apoi de pe acum trebuesc să se pornească mișcarea, căci până darurile ajung la Cancelarie, până aceea le arangează (rînduește) și vede că ce poate da unuia fiecărui din soldați și până se trimit, e Crăciunul aci.

Cancelaria însași începe subscripția de ajutoare cu jumătate de milion coroane, dar deși acest dar e frumos, e totuși departe de a fi îndestulător pentru a se ajunge la toți pe cîși crăciunul îi va găsi în tabere..

De aceea roagă marea obște îndurătoare și iubitoare de armată, să dăruiască pentru scopul numit, mai ales bani. Aceia să se trimită la „Cancelaria de ajutorare a soldaților”, dela ministeriul de războiu din Viena, care va îngrijii de buna lor întrebuițare.

E un lucru frumos acesta, ca bravii duși la războiu, să capete de ziua de Crăciun un mic dar, un lucru ce să le pricinuiască oa-

Nou!

Dela 1 Novembre până la Anul-Nou

— așadar 2 luni de zile —

dăm »LIBERTATEA« cu următorul preț:

Numărul de Joia, cu „Foaia Interesantă” împreună, cu *numai 80 fil.*

Numărul de Lunia, dela 1 Nov. până la Anul-nou, iarăși *numai 80 fil.*

Cel-ce dară, neavînd foile noastre, voește a intra ca abonat (nainte plătitor) nou, să trimită *cor. 1-20* și va primi foile de acum până la Anul-nou tot *de 2-ori pe săptămîna!*

*

— Rugăm cetiți această vestire și altor cetitori din sat, cari nu au azi aceste foi!

recare bucurie, — să-i facă să uite, pe cât se poate macar, că ei, în acea sfință zi, în loc să asculte lângă vatra caldă, în mijlocul celor tubiți ai lor, clinchetele de clopoței ale colindătorilor, aud pocnetele scurte ale puștilor și mugetele îndelungi ale tunurilor, stînd în șanțurile înghețate ori în colibe streine, — și în loc de sfința cruce, ei trebuie să țină în mâni și în acea zi oțelul rece al puștii ori prășeaua sabiei...

Fie ascultată chemarea Cancelariei de ajutorare din Viena, doar se ajunge la toți, așa și la iubiții noștri fii și frați și tați, ceva din acele daruri...

Dintre cei căror vor fi daruri me-nite, cât de mulți se vor stînge poate chiar în seara de Crăciun înainte de a fi putut întinde și ei mâna după darul ce le fusese sortit...

*

Răniți mulți.

În „A Nap“ dela 27 Octobrie, cetim o știre dată din Dobrițin la 26 Oct. care spune:

„Ieri noapte au sosit la Dobrițin vre-o 600 de răniți. Pe 200 din ei i-au așezat în colegiul din Dobrițin prefăcut în spital, pe ceilalți i-au trimis mai departe spre Brașov. Soldații au fost răniți în luptele din jurul Przemyslului. Au fost și număroși răniți ruși printre ei“...

La Alba-Iulia au sosit zilele astea într'o singură zi vre-o 700 de răniți. Ei spuneau că au fost loviți de șrapnele și de gloanțe în luptele acestea nouă din Galiția, și ci-că într'o singură bătălie au fost cam de zece ori pe-atîta răniți cîți au sosit aci. Iar răniții și morții ruși pe de două ori cîți ai noștri!

Că-s lupte grele, foarte însemnate, hotărîtoare, cele ce se dau acum sub Varșovia, la Ivangorod, la Przemysl și încoace în Galiția, iar mai nou și în Bucovina.

*

Cum luptă Sirbii?

Despre greul luptelor ce au a le da oștile noastre trimise contra Sirbilor, ziarul „Az Est“ are dela un corespondent militar al seu, un articol în care spune printre altele:

„Ne luptăm aici un cu un popor oțelit în războaie, greu de apropiat! Nu pentru aceea că doar ar fi luptători mai îngrozitori, ci pentru-că învățămintele cîștigate în războaiele balcanice prin cari au trecut, le aplică la sistemul de bande, și

înșelăciunile lor de războiu, sunt multe și nesfîrșite.

Se silesc a ne duce în ră-tăcire folosind comanda noastră (strigă și ei nemțește pe soldați, ca să-i auzi și să crezi că-s de-ai noștri), ne iau signalele de trimbiți, și se apropie de noi îmbrăcați în hainele trase de pe morții noștri!

Dar și în felul lor de luptă, sunt atît de repezi în mișcări. că noi cu greu li putem apropia.

De mai multe ori am băgat de samă, că la 2—300 de pași înainte de șanțurile lor de pușcat, au ridicat încă o brazdă de pămînt, care să ne pară nouă șanț în care zac soldați, și pe virful brezdei și-au pus șăpcile (căciulele) care să ne slujească drept țintă, pe cînd ei pușcă de după coperitura de pămînt mai înaltă dela spatele brazdei ori dela laturi. — Și altele.

Acum însă voia de luptă a început a scădea și în partea lor și de aceea conducătorii lor încep a folosi chipul de luptă rusesc: fac trei șanțuri de pușcat unul după altul, în cel din înainte pușcă soldații de rînd, din al doilea suboșterii și din al treilea ofiterii, și dacă soldații lor, sub atacurile armatei noastre, încep a se clătina și a se retrage, îi pușcă suboșterii dela spatele lor, mai încolo ofiterii din șanțul al treilea, și prin asta îi silesc a sta în luptă.

Dar soldatul sîrb viclean, își păcălește și pe mai marii sei: cînd vede că-i rău, se lasă în șanțul seu, ca rănit ori mort, până sesesc ai noștri la el, cînd apoi li se dă prins.

Indreptare: Pe pagina de nainte (5) în invitarea la abonare a foilor noastre, șirul 5 din jos în sus, cetați cor. 1'60 fil. în loc de 1'20.

Mapa Europei românească,

Harta cea frumoasă în colori, din care „Librăria“ de aici a vîndut cîte a putut primi la început, — nu se mai află de vînzare.

„Librăria Dr. Bornemisa“ a tras de pe ea clișeu și a tipărit'o în o singură culoare, aproape tot așa mare ca cea originală, — și o vînde în forma asta cu numai 30 fil. și 5 fil. de porto (de tot 35 fil.)

E destul de bună pentru a vedea așezarea țărilor europene în războiu.

Cereți-o, trimițînd banii înainte, la „Librăria Dr. Bornemisa“ Orăștie, Szászváros.

Casette de

hîrtii de epistolă

cu inscripția românească:

„VIORELE“

și

„LĂCRĂMIOARE“

se găsesc la

„Librăria Dr. S. Bornemisa“

în Orăștie (Szászváros).

Un sfat!

Suntem noi locuitorii Ardealului, ai Banatului și Ungariei, — în afară din ori-ce primejdie în acest războiu, prin faptul că armatele noastre au ieșit din țară și atacă pe Rus și pe Sîrb la el acasă?

Așa credem, și așa se dee Dzeu să fim în afară de ori-ce primejdie de navală streină asupra noastră.

Dar omul cu bună socoteală nu-și lasă azi neasigurat nici grîul în cîmp, nici în stog, nici finul din cîmp și nici după ce l'a adus acasă, — căci oști streine se poate să se strecoare pe undeva și se vie și pe la noi, și pe unde acelea trec, multe se întîmplă! De aceea bine face cel ce își asigură azi și grîul și finul, și în cîmp și acasă în curte!

Iar casa neasigurată numai omul cel mai fără socoată ș-o lasă! Da de vine un val dușman și le pîrjolește?

Tot omul să-și asigure bucatele, nutrețul și edificiile. Și anume negreșit la banca românească de asigurări: „Banca Generală de Asigurare“ din Sibiu ori la agenturile ei, cari se află prin toate orașele, ba și în comunele mai mari.

Frizer nou în Orăștie.

Fac prin aceasta cunoscut onorabilului public din loc și jur, că mi-am deschis în Orăștie, în drumul țării, lângă prăvălia dlui Corvin, (în fosta prăvălie Jurkovits):

BARBIERIE și FRIZERIE,

arangeată modern și condusă de mine, după ce am praxă îndelungată în țară și străinătate!

Rog onorabilul public, inteligență și popor, din loc și jur, a mă cerceta cu încredere

Cu stimă:

Filip Schiopu, friser.

(6)

THE NATIONAL BANK OF THE REPUBLIC, Chicago, Ill.

Capital și surplus 3 milioane de dolari.
Fonduri peste 30 milioane de dolari.

Singura mare bancă de stat în West, cari își are secție românească.

După depuneri solvește 3% interese.

Trimiteri de bani prin telegram **gratis** 500 coroane

ori sume mai mari trimitem prin telegram fără vre-o suprasolvire, iar banii în ziua următoare îi plătim în țara veche.

Spese pentru telegram nu luăm!

Nei nu numai că promitem, ci banii în ziua următoare îi și plătim primitivului, pentru-că noi banii îi trimitem de-adreptul din Chicago cu telegram. — În vreme ce banii trimiși prin alți bancheri sunt pe cale cu posta la New-York, noi l-am și plătit deja în țară. — Trimiterile prin postă, mulțumită unui mod până acum necunoscut, îi plătim în țară cu 4—5 zile mai repede ca ori-și-cine altul. — **Cearcă și te vei convinge.** — După fiecare trimitere, dăm fiecăruia rețepisul postal original din țară. — Cere coala de trimitere (maniorcă).

THE NATIONAL BANK OF THE REPUBLIC

(0000) 19—

39 So. La Salle Str. Cornet Monroe, Chicago, Ill.
(Vis-à-vis de Consulatul Austroungar.)



Așa să chiamă volumașul de poezii populare scoase acum de sub tipar de „Librăria Națională” dela Orăștie, poezii alese de dl Seb. Bornemisa, redactorul revistei „Cosinzeana”.

Cel cărora vă plac poeziile populare (și la toată lumea plac pentru farmecul din ele!), cumpărați-vă această cărticică de poezii populare și veți avea o neîncetată plăcere citindu-le, căci ele sunt într'adevăr, cum le spune titlul cărții: „Cele mai frumoase”!

Prețul 60 fileri, trimise franco.



Pentru americani.

Anul I. II. și III. din „Bobirnacii” dînd cîte un volum de 100 pagini, cu mii de glume, umor, satiră, — foarte producătoare de haz, — le avem legate în volume deosebite, pe care le vindem cu 35 cenți unul, trimis franco recomandat la America.

Administrația „Libertatea” în ORĂȘTIE (Szászváros)
sau la Librăria Națională, tot aici.



Redactor resp. Ioan Moța.



„Atelierul de țesături și cusături românești” din Orăștie (Szászváros)

dă împrumut:

pentru serate și baluri: *porturi femecești*: de Orăștie, Pădureancă și Tulgheș, pentru taxa de folosință a costumului cor. 10— plus spesele de porto. *Costume de Călușeri* pentru taxa de folosință a unui costum cor. 5— plus spesele de porto.

Are de vînzare:

costume complete port de Tulgheș à cor. 100—

costume complete port de Orăștie à cor. 160—

costume complete port de Pădureancă à cor. 120—

Primește comande de tot felul și execută după modele din Atelier.

(1134) 17—



Podoaba de casă, frumoase și ieftine.

Potrete colorate pe sticlă și așezate în cadre frumoase, după ori-ce fotografie bună sau clișeu

Icoane lucrate pe sticlă în motive românești, cu sîdef și

„BANCA DE ASIGURARE” — cea românească —

dela SIBIIU, zisă: »BANCA GENERALA DE ASIGURARE» — face cunoscut marelui obște românești, că în aceste zile grele și pline de primejdii, primește asigurări nu numai contra pagubelor *de foc, de grindină* (baterea pietrii), contra spargerii, etc., — ci și

asigurări asupra vieții

și anume așa, că contractul are putere și pentru timpul de războiu. Plătește adecă — potrivit condițiilor (legătuielilor) din contract, și asigurarea celor căzuți în război ori morți pe urma rănilor ori boalelor căpătate în războiu.

Toți cîți aveți a vă asigura edificiile contra focului, sau nutrețele, — sau cei-ce ați voi să aveți o asigurare asupra vieții pentru ca la caz de moarte, venită din orice primejdie a zilelor acestora rele, — familia să vă capete o sumă oarecare, —

— faceți-vă asigurările la

„Banca Generală de Asigurare” — cea românească —
din Sibiu (Nagyszeben).

imitațiuni de mîrgăritare, pro-văzute cu cadra noileite, bron-(Ducatem Gold) cea mai splendidă podoabă pentru ori ce casă românească

Tabernacle-Chivoturi, cruci rapide, iconostase în miniatură ca altare de casă cu prețuri foarte ieftine execută prompt și repede, ear comercianților le dă rabat corespunzător.

IOAN BACIU

artist-amator,

în Sajosolymos u. p. Nagysajó.

MEDICII

recomandă ea foarte potrivit leae contra tusei

KAISER

Caramele

pectorale

cu cel „3 brazi”.

Milfoane de înși le folosesc în contra

TUSEI

răgușelei, guturaiului, flegmei și tusei măgărești.

6100 de atestate autentice de not. publ., garantează efectul sigur.

Sunt bonboane cu un gust foarte plăcut!

Se găsesc în pachete de 20 și 40 fil., și în doze de 40 fil.:

în Orăștie Apot. N. VLAD.
în Dobra Apot. W. UNBERATH, și în alte apotece.



VINURI

vechi și noi — de vîndut!

Adresați-Vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos), PETRU BENEA, căci Vă trimite numai *vinuri bune, curate* și pe lângă prețurile cele mai moderate!

Anul 1911. Vinuri vechi:

	Anul 1911	1912
Vin alb — — —	70	60
Rizling — — —	72	62
Roșu de Miniș — 1-00	90	
Carbenet — — 1-10	—	

Anul 1913. Vinuri noi:

Vin alb — — —	—46
Rizling — — —	—48
Șiller — — —	—50

Rachle de trevere (comină) K. 1.60.
Rachle de comină, specialit. K. 2.20

Prețurile sunt semnate după litru, în fileri. Vinurile și rachia să expedieze sub îngrijirea proprie, dela 50 litri în sus, cu cambursă. *Vase împrumutate pe timp de 2 luni.* Pentru calitatea vinului garantez:

(1211) 41— **PETRU BENEA,**
proprietar de vii în Șiria Világos, (Arad. m.)

